

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/163/2016
Identifikačné číslo spisu:	2106210592
Dátum vydania rozhodnutia:	28.09.2017
Meno a priezvisko:	JUDr. Lubor Šebo
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:2106210592.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: F., bytom S., proti žalovaným: 1/ XOZORES, s. r. o., so sídlom Hurbanova 986, 019 01 Ilava, IČO: 46 122 818 (spoločnosť zrušená od 14.3.2013 a vymazaná 14.6.2013), 2/ D., 3/ I., obaja bytom XXX XX Rakovice č. XXX, obaja zastúpení JUDr. Tatianou Madajovou, advokátkou so sídlom Heydukova 16, 811 08 Bratislava, 4/ K., bytom K., o určenie neplatnosti právnych úkonov a vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, vedenom na Okresnom súde Trnava pod sp. zn. 31 C 47/2006, o dovolaní žalovaných 2/ a 3/ proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 11. mája 2016 sp. zn. 11 Co 231/2015, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaní 2/ a 3/ sú povinní zaplatiť žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania vo výške určenej súdom prvej inštancie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Trnava (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 12. novembra 2014 č.k. 31 C 47/2006-439: I. konanie proti žalovanému 1/ zastavil; II. konanie o vzájomnom návrhu žalovaného 1/ proti žalobcovi (vymedzenom v II. výroku rozsudku) zastavil; III. žalobu proti žalovanému 4/ zamietol; IV. určil, že vlastníkom nehnuteľnosti: rodinného domu súpisné číslo XXX, ktorý je postavený na pozemku parcelné číslo XXX/XXX. a pozemkov parc. č. XXX/XX - orná pôda vo výmere 574 m², parc. č. XXX/XXX - zastavané plochy a nádvoria vo výmere 576 m², ktoré sú zapísané na LV č. XXX v katastrálnom území W. je žalobca; V. vo zvyšnej časti žalobu zamietol; VI. uviedol, že o trovách konania rozhodne samostatným uznesením. V odôvodnení uviedol, že žalobca s pôvodným žalovaným 1/ spoločnosťou FINANCREAL, spol. s r. o. uzavreli 12. augusta 2005 Zmluvu o úvere č. 61/2005, na základe ktorej veriteľ poskytol dlžníkovi/žalobcovi úver vo výške 320 000,- Sk, s dohodnutým úrokom vo výške 5 % mesačne z celkovej sumy úveru. Žalobca sa úver s úrokom zaviazal splácať podľa splátkového kalendára v mesačných splátkach 16 000,- Sk od 12. septembra 2005 a poslednej splátky vo výške 336 000,- Sk (12. augusta 2006). Na zabezpečenie splácania úveru uzavreli 12. augusta 2005 Zmluvu o zabezpečení záväzku prevodom práva, na základe ktorej žalobca poskytol žalovanému 1/ (FINANCREAL, spol. s r. o.) na zabezpečenie uspokojenia pohľadávky vyplývajúcej zo zmluvy o úvere

nehnuteľnosti, ktoré sú predmetom tejto žaloby. Keďže žalobca riadne nesplácal poskytnutý úver, žalovaný 1/ previedol nehnuteľnosti do svojho vlastníctva z titulu využitia práva vyplývajúceho zo Zmluvy o úvere a zo Zmluvy o zabezpečení záväzku, následne nehnuteľnosti boli prevedené na ďalšie osoby. Naposledy vlastníkmí nehnuteľností na základe kúpnej zmluvy zo 4. júna 2007 sú žalovaní 2/ a 3/, zapísaní na liste vlastníctva.

1.1. Súd prvej inštancie konanie proti žalovanému 1/ zastavil vzhľadom na to, že žalobca podaním z 12. novembra 2013 zobral žalobu voči nemu späť s odôvodnením, že žalovaný 1/ zanikol bez likvidácie a právneho nástupcu.

1.2. K výroku II. súd prvej inštancie uviedol, že žalovaný 1/ podal vzájomný návrh voči žalobcovi, ktorý súd nevyhlásil na samostatné konanie. V priebehu konania súd prvej inštancie zistil, že 9. októbra 2012 bol pôvodný žalovaný 1/ vymazaný z Obchodného registra - právnym dôvodom bol dobrovoľný výmaz, pričom jeho právnym nástupcom bola spoločnosť XOZORES, s. r. o., ktorá bola následne 16. júna 2013 vymazaná z Obchodného registra - právnym dôvodom bol dobrovoľný výmaz, pričom právnym nástupcom bola spoločnosť PRO EXPO, s. r. o., ktorá bola následne zrušená bez likvidácie a 29. augusta 2013 bola vymazaná z Obchodného registra bez právneho nástupcu. Konanie o vzájomnom návrhu tak musel súd prvej inštancie zastaviť z dôvodu, že nebola splnená jedna zo základných podmienok konať s jedným z účastníkov konania, pričom sa jednalo o neodstrániteľný nedostatok - absencia spôsobilosti byť účastníkom konania.

1.3. K III. výroku súd prvej inštancie uviedol, že nedostatok pasívnej legitímácie žalovaného 4/ nastal prevodom nehnuteľností, ktoré sú predmetom tohto konania, na žalovaných 2/ a 3/, keď nastala situácia, že žalovaný 4/ nie je vlastníkom nehnuteľností. Konanie voči žalovanému 4/ zamietol z dôvodu, že nemá vecnú pasívnu legitímáciu, ktorú má iba ten, kto je nositeľom uplatnenej povinnosti v konkrétnej veci.

1.4. K výroku IV. súd prvej inštancie konštatoval, že dospel k záveru o absolútnej neplatnosti zmluvy o zabezpečovacom prevode vlastníckeho práva uzatvorenej medzi žalobcom a žalovaným 1/ a na základe toho i k neplatnosti uzatvorenej kúpnej zmluvy medzi žalovaným 1/ a žalovaným 4/ a žalovaným 4/ a žalovanými 2/ a 3/, predmetom ktorej boli sporné nehnuteľnosti, nakoľko žalovaný 1/ (FINANCREAL, spol. s r. o.) sa nestal vlastníkom predmetných nehnuteľností, na základe čoho nemohol na žalovaného 4/ kúpnu zmluvou previesť vlastnícke právo k predmetným nehnuteľnostiam (to isté platí o prevode vlastníckeho práva medzi žalovaným 4/ a žalovanými 2/ a 3/). Súd prvej inštancie posudzoval najmä platnosť, resp. neplatnosť Zmluvy o zabezpečení záväzku prevodom práva bez ohľadu na to, či zmluva o úvere je platná alebo nie. Uviedol, že ustanovenie § 553 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, v znení platnom do 31. decembra 2007, neupravuje ďalšie podmienky, ako by záväzok takéhoto charakteru mal byť upravený. Nesplnením si povinnosti dlžníka z hlavného záväzku, zabezpečovací prevod práva spĺňa uhradzovaciu funkciu. Z toho vyplýva povinnosť pre účastníkov zmluvy upraviť v zmluve práva a povinnosti tak, aby nebolo pochyb o tom, akým spôsobom sa majú strany (veriteľ a dlžník) z prevodu práva medzi sebou vysporiadať. V danom prípade podľa súdu prvej inštancie v zmluve o zabezpečovacom prevode vlastníckeho práva absentuje také dojednanie, že v prípade, ak sa vlastníctvo veriteľa stane nepodmieneným (v dôsledku, že dlžník riadne a včas záväzok nesplní), nadobúdateľovi (veriteľovi) síce vzniklo právo na plnohodnotné nakladanie veci v súlade s § 123 ods. 1 Občianskeho zákonníka a čl. 20 Ústavy Slovenskej republiky, avšak nie je zrejmé, že dlžníkom po speňažení majetku má byť zaistené vydanie tzv. hyperochy. Absencia takéhoto dojednania, ako náležitosti zmluvy, robí podľa názoru súdu prvej inštancie právny úkon neplatným.

1.5. K V. výroku uviedol, že žalobu o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy musel zamietnuť, nakoľko v prípade, ak si súd môže otázku platnosti či neplatnosti zmluvy posúdiť prejudiciálne, nemôže túto otázku pojať do výroku svojho rozhodnutia. Možno žalovať priamo na určenie vlastníckeho práva žalobcu s tým, že súd posúdi ako otázku predbežnú (ne)platnosť zmluvy, a preto naliehavý právny záujem na samotnom určení platnosti či neplatnosti zmluvy daný nie je.

2. Krajský súd v Trnave (ďalej aj „odvolací súd“) na odvolanie žalovaných 2/ a 3/ rozsudkom z 11. mája 2016 sp. zn. 11 Co 231/2015 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny v zmysle § 219 ods. 2 O.s.p. V celom rozsahu sa stotožnil so skutkovými zisteniami a právnymi závermi súdu prvej inštancie obsiahnutými v odôvodnení napadnutého rozsudku a v podrobnostiach na ne v odôvodnení odkázal. Odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie zistil skutkový stav v rozsahu potrebnom pre vyhlásenie rozsudku a na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam.

Poukázal na skutočnosť, že v danom prípade v zmluve o zabezpečovacom prevode vlastníckeho práva absentuje také dojednanie, že v prípade, ak sa vlastníctvo veriteľa stane nepodmieneným (v dôsledku, že dlžník riadne a včas záväzok nesplní), nadobúdateľovi (veriteľovi) síce vzniklo právo na plnohodnotné nakladanie veci v súlade s § 123 ods. 1 Občianskeho zákonníka a čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, avšak nie je zrejmé, že dlžníkom po speňažení majetku má byť zaistené vydanie tzv. hyperochy. Absencia takéhoto dojednania, ako náležitosti zmluvy, robí podľa názoru odvolacieho súdu právny úkon neplatným. V dôsledku absencie takéhoto dojednania medzi účastníkmi zmluvy to znamená, že pokiaľ žalovaný 1/ na základe kúpnej zmluvy previedol vlastnícke právo k predmetu zabezpečovacieho prevodu na žalovaného 4/ za dohodnutú kúpnu cenu k vyplateniu rozdielu medzi nevrátenou časťou úveru a speňaženou hodnotou zabezpečovacieho prevodu práva nedošlo, keďže v zmluve takéto dojednanie absentovalo. K námietke odvolateľov, že súd prvej inštancie ustálil prednosť žalobcovho základného práva vlastníť majetok oproti ich základnému právu, odvolací súd uviedol, že na základe absolútne neplatného právneho úkonu nemôže dôjsť k platnému prevodu vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, a teda nemožno uvažovať o ochrane vlastníckeho práva, hoc i dobromyseľného nadobúdateľa. Rovnako tak nie je možné za uvedeného stavu uprednostniť požiadavku právnej istoty a ochrany práv nadobudnutých v dobrej viere pred zásadou, podľa ktorej nikto nemôže na iného previesť viac práv, ako má sám. Ďalej odvolací súd k námietke zhodnotenia predmetných nehnuteľností konštatoval, že ak odvolatelia tvrdia, že boli dobromyseľní v tom, že im nehnuteľnosti vlastnícky patria, mali postavenie oprávnených držiteľov a mali zákonné právo voči vlastníkovi nehnuteľností na náhradu nákladov, ktoré účelne vynaložili na nehnuteľnosti po dobu ich oprávnenej držby, a to v rozsahu zodpovedajúcom zhodnoteniu nehnuteľností ku dňu jej vrátenia. Odvolatelia si však takéto právo neuplatnili.

3. Žalovaní 2/ a 3/ proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podali dovolanie z dôvodu, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) a rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia otázky, ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. c/ CSP). Namietajú, že súd neposudzoval ich dobromyseľnosť pri nadobudnutí vlastníckeho práva, posudzoval iba nedobromyseľnosť pri rekonštrukcii. Uvádzajú, že konali v dobrej viere v zápis nehnuteľností v katastri nehnuteľností. Podľa žalovaných 2/ a 3/ nemožno akcentovať princíp, že nikto nemôže previesť na iného viac práv ako má sám a zároveň nechrániť nadobúdateľa nehnuteľností - legitímne očakávanie nadobudnutia vlastníckeho práva k nehnuteľnosti. Porušenie práva na spravodlivý proces videli v tom, že súd prvej inštancie ako aj odvolací súd nepristúpili k hodnoteniu dobromyseľnosti žalovaných 2/ a 3/ pri nadobúdaní nehnuteľnosti, ako aj to, že nevypočuli žalovaných 2/ a 3/ za týmto účelom. V rámci dovolacieho dôvodu, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia otázky, ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne poukázali na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) sp. zn. 6 Cdo 71/2011, kde najvyšší súd uviedol, že „zásahu „nikto nemôže previesť viac práv než má sám“ možno prelomiť ochranou dobrej viery nadobúdateľa len celkom výnimočne, pokiaľ je nad akúkoľvek pochybnosť zrejmé, že nadobúdateľ je dobromyseľný, že vec riadne podľa práva nadobudol,“ ako aj na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „ústavný súd“) I. ÚS 549/2015-33, kde ústavný súd dospel k záveru, že „musí dôjsť k určitému posunu v doterajšej judikatúre ústavného súdu v riešení otázky „nemo plus iuris“ - ochrana osoby, ktorá robila právny úkon s dôverou v určitý - druhou stranou prezentovaný skutkový stav. Treba zvažovať súvislosti kolízie základných práv. Vyššie riziko má niest' nedbalý vlastník než nadobúdateľ v dobrej viere, pretože tento nie je schopný sa dozvedieť o tom, ako vec opustila vlastníkom sféru a dostala sa na list vlastníctva prevodcu po zákonom určenom správnom (katastrálnom) konaní.“ Žalovaní 2/ a 3/ navrhovali zrušiť rozsudok odvolacieho súdu ako aj súdu prvej inštancie a vec vrátiť súdu prvej inštancie na konanie. Zároveň žiadali o odklad právoplatnosti rozsudku odvolacieho súdu.

4. Žalobca a žalovaný 4/ sa k podanému dovolaniu nevyjadrili.

5. Dovolací súd vzhľadom na žiadosť žalovaných 2/ a 3/ v dovolaní o odklad právoplatnosti rozsudku odvolacieho súdu posudzoval najskôr, či sú na to splnené podmienky. Keďže bol návrh podaný v čase

účinnosti zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku, bolo žiaduce predmetný návrh posudzovať podľa ustanovenia § 444 ods. 2 CSP, v ktorom je ustanovené, že ak nejde o rozhodnutie, ktoré ukladá povinnosť plniť, dovolací súd môže na návrh odložiť jeho právoplatnosť, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa; ustanovenie § 230 (res iudicata) tým nie je dotknuté. Dovolanie nemá suspenzívne účinky. Podanie dovolania nemá vplyv na právoplatnosť a vykonateľnosť ním napádaného rozhodnutia. Ide o zachovanie princípu právnej istoty strán v existenciu právoplatného rozhodnutia v ich veci. Zákon však pripúšťa, aby dovolací súd výlučne na základe návrhu ešte predtým, ako rozhodne o dovolaní, odložil vykonateľnosť takto dotknutého rozhodnutia alebo jeho právoplatnosti. Nová právna úprava obsiahnutá v ustanoveniach CSP zaviedla odklad právoplatnosti rozhodnutia, ktoré neukladá povinnosť plniť (čo sa týka aj predmetného konania). Ide o rozhodnutia, ktoré mohli síce byť podľa pôvodnej úpravy vykonateľné, ale ich nútený výkon bol pojmovovo vylúčený. Napríklad možno uviesť rozhodnutia určovacie. Pre odklad právoplatnosti zákon rovnako vyžaduje návrh, a existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa. Predchádzajúca právna úprava upravovala vykonateľnosť aj vo vzťahu k rozhodnutiam, ktoré neukladali povinnosť plniť. V tejto súvislosti potom právna veda, ako aj súdna judikatúra zastávali názor, že odklad vykonateľnosti prichádza do úvahy tam, kde môže byť nariadený výkon rozhodnutia, resp. exekúcia (pozri rozhodnutie Ústavného súdu SR, II. ÚS 481/2012). Ak ide o napadnuté rozhodnutie, ktoré sa nevykonáva napr. rozsudok nahradzujúci prejav vôle alebo rozsudok o určenie právneho vzťahu alebo práva, môže dovolateľ brániť účinkom takýchto právoplatných rozhodnutí návrhom na vydanie predbežného opatrenia. Tieto závery sa však menia na dôsledky novej právnej úpravy právoplatnosti a vykonateľnosti súdnych rozhodnutí (§§ 226 - 233 CSP), ako aj v dôsledku výslovnej možnosti odložiť právoplatnosť, ak ide o rozhodnutie, ktoré neukladá povinnosť plniť. Už nie je potrebné brániť sa účinkom rozhodnutí prostredníctvom predbežného opatrenia (podľa CSP neodkladného, príp. zabezpečovacieho opatrenia), ale možno žiadať o odklad právoplatnosti rozhodnutia (Civilný sporový poriadok - Komentár, Števček a kol., Nakladateľstvi C.H.BECK).

6. Dovolací súd dospel k záveru, že nebol zistený dôvod, pre ktorý by malo byť vyhovené návrhu dovolateľov na odklad právoplatnosti nimi napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu.

7. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť podľa § 447 písm. c/ CSP.

8. V danom prípade bolo dovolanie podané po 1. júli 2016, kedy nadobudol účinnosť nový civilný procesný kódex. Aj za účinnosti CSP treba dovolanie považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie aj podľa novej právnej úpravy nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (viď napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 113/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012 a 7 Cdo 92/2012).

9. Už v rozhodnutiach vydaných do 30. júna 2016 najvyšší súd opakovane vyjadril záver aktuálny aj v súčasnosti, v zmysle ktorého právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 357/2015, 4 Cdo 1176/2015, 5 Cdo 255/2014, 8 Cdo 400/2015). Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

10. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých sa môže táto výnimka uplatniť, nemožno v žiadnom prípade interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr

reštriktívny výklad (3 Cdo 319/2013, 1 Cdo 348/2013, 3 Cdo 357/2016, 3 ECdo 154/2013, 3 Cdo 208/2014). Narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená (meritórnym rozhodnutím) musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti - to platí o všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch.

11. Naďalej je tiež plne opodstatnené konštatovanie, že ak by najvyšší súd bez ohľadu na neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane [porovnaj rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. II. ÚS 172/03].

12. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a 421 CSP.

13. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

14. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

15. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 1 CSP).

16. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

17. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod (§ 420 alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

18. Žalovaní 2/ a 3/ prípustnosť podaného dovolania vyvodzujú z § 420 písm. f/ CSP a § 421 ods. 1 písm. c/ CSP.

19. Z ustanovení CSP, ktoré sa vzťahujú na dovolacie konanie, nevyplýva jednoznačne, či prichádza do úvahy súbežné uplatnenie prípustnosti dovolania v zmysle § 420 CSP, ako aj v zmysle § 421 CSP.

20. Otázka možnosti súbežného uplatnenia dôvodov prípustnosti dovolania v zmysle týchto ustanovení CSP bola riešená veľkým senátom občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu, ktorý v uznesení z 19. apríla 2017 sp. zn. 1 VCdo 2/2017 konštatoval, že: a/ kumulácia dôvodov prípustnosti dovolania v zmysle § 420 a § 421 CSP je neprípustná, b/ ak sú v dovolaní súbežne uplatnené dôvody prípustnosti podľa oboch uvedených ustanovení, dovolací súd sa pri skúmaní prípustnosti dovolania obmedzí len na posúdenie prípustnosti dovolania z hľadiska § 420 CSP, c/ ak sú v dovolaní uplatnené viaceré vady zmätočnosti uvedené v § 420 písm. a/ až f/ CSP, dovolací súd sa pri skúmaní prípustnosti dovolania obmedzí výlučne na skúmanie prípustnosti dovolania z hľadiska existencie tej vady zmätočnosti, ktorá je v tomto ustanovení uvedená na prednejšom mieste.

21. Uvedeným rozhodnutím veľkého senátu, ktoré je dostupné aj na internetovej stránke najvyššieho súdu (www.nsud.sk), sú senáty najvyššieho súdu viazané (§ 48 ods. 3 veta prvá CSP).

22. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f/ CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

23. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

24. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu vydaných do 30. júna 2016 tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mariaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnú rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku.

25. Pokiaľ „postupom súdu“ nie je rozhodnutie súdu - finálny (meritórny) produkt prejednávania veci v civilnom sporovom konaní, potom už „postupom súdu“ vôbec nemôže byť ani časť rozhodnutia - jeho odôvodnenie (obsah, spôsob, kvalita, výstižnosť, presvedčivosť a úplnosť odôvodnenia), úlohou ktorej je vysvetliť dôvody, so zreteľom na ktoré súd rozhodol (1 ECdo 10/2014, 3 Cdo 146/2013).

26. Podľa právneho názoru dovolacieho súdu treba pojem „procesný postup“ súdu vykladať takto aj za právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016.

27. Najvyšší súd už podľa predchádzajúcej úpravy dospel k záveru, že realizácia procesných oprávnení sa účastníkovi neznemožňuje právnym posúdením (viď R 54/2012 a 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014).

28. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak

zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

29. Podľa právneho názoru dovolacieho súdu nie je po 1. júli 2016 žiadny dôvod pre odklon od vyššie uvedeného chápania dopadu nesprávneho právneho posúdenia veci (nesprávneho vyriešenia niektorej právnej otázky súdom) na možnosť uskutočňovať procesné oprávnenia niektorou zo strán civilného sporového konania.

30. Najvyšší súd už podľa predchádzajúcej úpravy dospel k záveru, že dôvodom znemožňujúcim realizáciu procesných oprávnení účastníka (a v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. zakladajúcim prípustnosť dovolania) nebolo podľa predchádzajúcej právnej úpravy nedostatočné zistenie rozhodujúcich skutkových okolností, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu (R 37/1993, R 125/1999, R 42/1993 a 1 Cdo 85/2010, 2 Cdo 29/2011, 3 Cdo 268/2012, 3 Cdo 108/2016, 2 Cdo 130/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011, 7 Cdo 38/2012). Podľa právneho názoru dovolacieho súdu ani po novej právnej úprave civilného sporového konania, ktorá nadobudla účinnosť 1. júla 2016, nie je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu.

31. K námietke žalovaných 2/ a 3/ o tom, že súd prvej inštancie a odvolací súd k hodnoteniu ich dobromyseľnosti pri nadobúdaní nehnuteľností vôbec nepristúpili, najvyšší súd uvádza, že ide o nedôvodnú námietku, nakoľko odvolací súd sa vyjadril k dobromyseľnosti nadobúdateľa, keď uviedol, že na základe absolútne neplatného právneho úkonu nemôže dôjsť k platnému prevodu vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, a teda nemožno uvažovať o ochrane vlastníckeho práva, hoc i dobromyseľného nadobúdateľa.

32. Na podklade vyššie uvedeného dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie žalovaných 2/ a 3/ nie je podľa § 420 písm. f/ CSP prípustné.

33. Napriek vyššie citovanému rozhodnutiu veľkého senátu najvyššieho súdu, avšak aj s prihliadnutím na skutočnosť, že dovolanie v danej veci bolo podané v medziobdobí od nadobudnutia účinnosti CSP do vydania cit. rozhodnutia veľkého senátu, dovolací súd pre úplnosť poukazuje aj na to, že aj za predpokladu prípustnosti kumulácie dovolacích dôvodov podľa ustanovenia § 420 a § 421 CSP, dovolateľmi uplatnený dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. c/ CSP nie je daný. V danom prípade nedošlo k riešeniu právnej otázky, ktorá by bola dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Prvoinštančný ako aj odvolací súd sa zhodli na právnom závere o absolútnej neplatnosti právneho úkonu - zmluvy o zabezpečovacom prevode vlastníckeho práva a v nadväznosti na to vysvetlili, prečo je tvrdenie žalovaných 2/ a 3/ o ich dobromyseľnosti bez právneho významu. Neposudzovali teda otázku dobromyseľnosti nadobúdateľov.

34. Z vyššie uvedených dôvodov najvyšší súd odmietol dovolanie žalovaných 2/ a 3/ podľa ustanovenia § 447 písm. c/ CSP.

35. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

36. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.